

1921), nabyt československý stát mimo jiné i všech statků a všeho majetku, které na území někdejšího mocnářství rakousko-uherského, patřícím Československé republice, náležely bývalé panovnické rodině rakousko-uherské dne 28. října 1918. Podle § 3 č. 3 téhož zákona jest statky a majetkem bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské rozuměti zejména i statky a majetek c. a k. rodinného fondu. Při tomto nabytí nebylo ani smlouvy s bývalým vlastníkem, ani převodu, ani sukcese, nýbrž bylo to nabytí způsobem veřejnoprávním a originárním bez souhlasu, ba proti vůli dřívějšího majitele (Srovnej rozhodnutí č. 5937 sb. n. s.). Z toho plyne, že československý stát nelze považovati za právního nástupce c. a k. rodinného fondu bývalé panovnické rodiny rakousko-uherské ve smyslu práva soukromého a že důsledkem toho pro majetek nabytý Československou republikou podle zákona č. 354/1921 sb. z. a n. neplatí soukromoprávní ustanovení § 1409 obč. zák. o převzetí dluhů a závazků se jměním anebo podnikem. (Viz též rozhodnutí č. 6311, 10320 sb. n. s.). Neobstojí tudíž právní názor nižších soudů, že povinnost plniti zažalovaný smluvní závazek přešla na československý stát proto, že prý jest universálním nástupcem c. a k. rodinného fondu. Skutečnost, že správa československých státních statků a lesů odváděla žalobci naturální dávky po několik let, ač k tomu československý stát podle práva povinen nebyl, nestačí o sobě k opodstatnění právního nároku žalobce proti státu a zejména nelze z ní vyvozovati, že československý stát převzal na sebe mlčky (konkludentními činy) žalobou vymáhaný smluvní závazek c. a k. rodinného fondu k vlastnímu plnění i pro budoucnost. Odvolací soud při tom nesprávně posoudil i otázku průvodního břemene, uvedl-li, že žalovaný stát neprokázal, že při plnění dávek byla jeho dobrovolnost nějak projevna. Nebyloť povinností žalovaného státu, by dokazoval, že při plnění dávek projevil, že tak činí dobrovolně (»z důvodu ekvity a liberality«), nýbrž bylo naopak na žalobci, by svůj zažalovaný a odpůrcem popřeny nárok náležitě opodstatnil ve všech směrech, tudíž i po té stránce, že žalovaný stát svůj právní závazek k němu uznal způsobem pochybnost vylučujícím. To však žalobce neprokázal. Ježto žalovaný stát není ani universálním nástupcem c. a k. rodinného fondu, ani smluvníkem žalobcovým, není žalobní nárok proti němu po právu.

Čís. 11736.

Nebylo-li uznání jen abstraktním slibem, postrádajícím právního důvodu, nýbrž slibem splnění tu jsoucím závazku, který byl i číselně uznáním pevně stanoven a dala-li si druhá strana uznání to písemně potvrditi a vzala je bez námitek na vědomí, došlo k platné smlouvě o uznání, jež, majíc povahu dispozice o tu jsoucím již právním poměru, jest i bez vzájemného slevování stran samostatným zavazovacím důvodem a nepodléhá promlčení, jež platí pro pohledávku tvořící podklad smlouvy, nýbrž obecnému promlčení třicetiletému.

(Rozh. ze dne 9. června 1932, Rv II 101/31.)

Žalobu pozůstalosti po advokátu Dr. Josefu D-ovi proti žalovanému o zaplacení palmární pohledávky 4.642 Kč o b a n i ž š í s o u d y z a m í t l y .

N e j v y š š í s o u d u z n a l p o d l e ž a l o b y .

D ů v o d y :

Oba nižší soudy zamítly žalobu o 4.642 Kč z důvodu promlčení zažalované pohledávky, majíce za to, že uznání dluhu žalovaným dne 23. února 1925 způsobilo jen přerušení promlčení pohledávky, že se jím však nezměnila povaha pohledávky jako palmární pohledávky advokáta, promlčující se podle § 1486 č. 6 obč. zák. ve třech letech, a že tedy, ana žaloba byla podána teprve po uplynutí tří let po uznání, žalobní nárok zanikl. S tímto právním názorem nižších soudů nelze souhlasiti. Žalovaný připustil, že Dr. Josef D. konal pro něho různé právnické práce a že Dr. D-ovi proti němu příslušel nárok na odměnu. Je dále nesporné, že žalovaný dne 23. února 1925 vlastnoručně podepsal v kanceláři Dr. D-a prohlášení, ve kterém uznal, že dluží Dr. D-ovi z a p r á v n í z a s t ť o u p e n í 5.593 Kč 47 h, že se částku tu zavázal zaplatiti i s úroky a že na ni zaplatil dne 27. dubna 1925 splátku 1.000 Kč. Uznání to nebylo tedy abstraktním slibem, postrádajícím právního důvodu, nýbrž slibem splnění již tu jsoucího závazku, který byl i číselně uznáním pevně stanoven, a jelikož Dr. D. uznání to, jež si dal písemně potvrditi, vzal bez námitek na vědomí, projeviv takto svůj souhlas (§§ 861 a 863 obč. zák.), došlo mezi žalovaným a Dr. D-em k platné smlouvě o uznání, jež, majíc povahu dispozice o tu jsoucím již právním poměru, jest i bez vzájemného slevování stran, s a m o s t a t n ý m z a v a z o v a c í m d ů v o d e m, (sr. k tomu také § 1396 obč. zák., § 1 zák. ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák. a rozhodnutí čís. 7854 a 8240 sb. n. s.). To-mu-li tak, nelze přisvědčiti názoru nižších soudů, že uznání žalovaného mělo v zápětí jen přerušení promlčení podle § 1497 obč. zák. Neboť k přerušení promlčení podle tohoto zákonného ustanovení stačí již jednostranné, výslovně nebo mlčky, proti oprávněnému (jeho zástupci) pro-jevené uznání (viz rozh. čís. 10.396 sb. n. s.), kdežto v souzeném případě šlo o uznání projevené dlužníkem proti věřiteli a jím přijaté, tedy o smlouvu o uznání, jež, jsouc samostatným právním důvodem, nepodléhá promlčení, jež platí pro pohledávku tvořící podklad smlouvy, nýbrž — pro nedostatek zvláštního ustanovení — obecnému promlčení třicetiletému (§ 1479 obč. zák.). Tato doba však dosud neuplynula a nižší soudy proto pochybily, uznávše, že zažalovaná pohledávka zanikla promlčením.

Čís. 11737.

Pozůstalému manželci přísluší nárok na nedostávající se slušnou výživu (§ 796 obč. zák.), pokud není kryt zákonným dědickým podílem; nestačí, že není kryt úroky z tohoto zákonného dědického podílu.

(Rozh. ze dne 9. června 1932, Rv II 459/31.)